

ALI JE DELO ŠE VREDNOTA?

Pred 1. majem smo! Pred praznikom dela. In se nam je zastavilo v naslovu zapisano vprašanje. Zakaj? Zaradi tega, ker vse prepogosteje slišimo, da delo ni več — vrednota.

Zato naslednji komentar, če ga lahko tako imenujemo, posvečamo 1. maju!

Tudi v Beti smo nad trenutnim dogajanjem pri nas nekoliko zmedeni. Presenečajo izredna nasprotja med hotenji za novo ustavo in med represivno (to sedaj lahko zapišemo) zvezno zakonodajo. Mnogi trdijo, da načenja temeljne pravice narodov in narodnosti in da omejuje delo. Sedaj moramo začeti bitko za priznanje avtoritete dela. Moramo terjati drugačno reševanje zapletenih ekonomskih razmerij. Ali niste opazili, da nastaja vse večji razkorak med zeleno produktivnostjo in delom? Kako naj delavec pridno dela, če pa mu z ukrepi segamo po osebni dohodku, če mu omejujemo tisto, kar je — zaslužil! Razmahuje se tako imenovana »siva ekonomija«. Na delo v tovarni pa — pozabljamo.

Ali je delo še vrednota? Preberite 3. stran, kjer o tem tudi pišemo! In ob koncu: »ŽIVEL 1. MAJ, MEDNARODNI PRAZNIK DELA! Pa iskrene čestitke ob dnevu OF.

Metlika, 28. april 1987

NAŠA ANKETA

Hkrati se učijo za dve šoli

V jeseni bo v Metliki v okviru srednje šole tekstilne usmeritve začel z delom oddelek 4. letnika tekstilne šole ob delu. Ker pa morajo vsi tisti, ki želijo postati tehniki, končati pa so 3-letno šolo, opraviti sprejemne izpite, ki jih je kar 6, so v Beti pripravili tudi predavanja o teh predmetih, da bodo učenci čim lažje dojeli snov. Ker pa je študij ob delu le vsaki dve leti, so se učenke, ki sedaj zaključujejo 3. letnik usmerjenega izobraževanja in želijo nadaljevati šolanje v srednji šoli odločile, da se bodo kar ob redni šoli pripravljale tudi na sprejemne izpite, da bodo lahko jeseni takoj začele z izrednim šolanjem. Prisluhnimo, kaj so povedale o učenju za dve šoli hkrati.

ZDENKA BAJUK: »Zelo naporno je, saj moram dopoldne obiskovati redno šolo, popoldne predavanja za sprejemne izpite, učim pa se lahko le ponoči. Vendar pa sem zadovoljna, ker vidim, da za zdaj kar dobro razumem snov tako za redni študij kot za sprejemne izpite. Sicer pa sem že dlje časa razmišljala o tem, da bi nadaljevala šolanje, zlasti pa v zadnjem času, ko spoznavam, da je delo ob šivalnem stroju zelo naporno. Z opravljenimi sprejemnimi izpiti lahko nadaljujemo šolanje tudi v redni tekstilni šoli v Kranju ali Mariboru, vendar se bom jaz odločila kar za izobraževanje ob delu v domačem kraju. Če mi bo dobro šlo, bom morda študirala tudi naprej, na višji ali visoki tekstilni šoli. Morda bodo kdaj

JANJA BUTALA: »Že ko sem se vpisala v 1. letnik, mi je bilo jasno, da bom nadaljevala šolanje. Morda bi bilo prav, da bi s pripravami na sprejemne izpite začeli že nekaj mesecev

tudi v Metliki pripravili izobraževanje ob delu na eni od takšnih šol.«

RENATA SPUDIČ: »Vse, kar je povezano s tekstilno industrijo, me zelo zanima. Na praksi pa sem spoznala, da je pri delu zelo pomembno znanje in mislim, da bom bolj uspešna, če bom več vedela. Študij ob delu je vsaj zame zelo dobrodošel, saj bom lahko hkrati delala v Beti, kjer sem štipendistka, in se izobraževala. Če bodo možnosti, sem pripravljena študirati tudi naprej, vendar pa bo to že bolj naporno, ker tovrstnega študija v Metliki ni.«

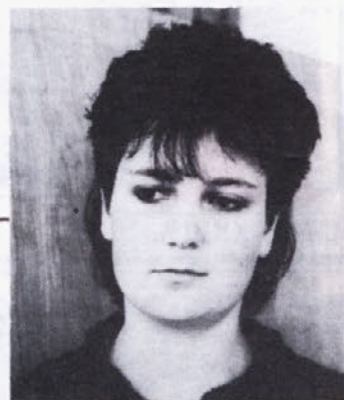

DARKA KLEPEC: »S 3-letno šolo lahko pristaneš le za šivalnim strojem, če pa je človek tehnik, ima več možnosti za boljše delovno mesto, pa tudi več možnosti za napredovanje in nadaljnji študij. V začetku sem razmišljala, da bi šla po 3-letni šoli v 4. letnik v redno šolo v Kranj, vendar je veliko diferencialnih izpitolov in ne vem, če bi jih opravila do jeseni. Zato sem se raje odločila za študij ob delu v Metliki, čeprav se zavedam, da bo delo in učenje hkrati zelo naporno. A bom eno leto že vzdržala, tako kot polovica učencev iz našega razreda, ki so se odločili za nadaljnje šolanje.«

prej, ker imamo sedaj, pred koncem šolskega leta, veliko učenja tudi v redni šoli, tako da marsikdaj ne vemo, katero snov bi se učili. Seveda pa je v tem, da bomo že med rednim šolanjem opravili tudi sprejemne izpite tudi prednost, saj bomo lahko jeseni nadaljevali s študijem ob delu in tako ne bomo zgubili kontinuitete pri učenju.«

MARIJA BLAŽIČ: »Že ves čas sem si želela, da bi postala tekstilni tehnik, sedaj, ko se je pokazala ta možnost, pa sem jo hitro pograbila. Vedela sem, da bo naporno hkrati študirati kar za dve šoli, da pa bo tako naporno, si vseeno nisem mislila. Mislim, da bo lažje delati in se učiti. Vendar bi se dalo pri pripravah na sprejemne izpite še kaj izboljšati, predvsem, da bi dobili gradivo, ne pa, da pišemo po nareku. Primerneje bi bilo, da bi bilo več razlage, doma pa bi si pomagali še z literaturo. Vendar tega predavateljem nismo omenili, ker vemo, da je tudi za njih težko. Predlagali pa smo, da bi pri naslednjih pripravah spremenili urnik, da

bi imeli torej raje več ur v 1. polletju. Pri nas se pri tem ni dalo več veliko pomagati, bo pa lažje vsaj prihodnjim generacijam.«

GABRIJELA KULOVEC: »Že po osnovni šoli sem namepravala iti v 4-letno srednjo šolo, a to ne nisem imela pogojev. Če ne bi imela možnosti nadaljevati šolanja ob delu v Metliki, bi se zagotovo odločila, da ga nadaljujem v Mariboru ali Kranju. Ne morem si namreč predstavljati, da bi morala vse življenje delati za šivalnim strojem, kjer je delo zelo monotono. Delo tehnika je po mojem mnenju bolj raznoliko, razgibano. Seveda pa moram pohvaliti priprave na sprejemne izpite, saj se veliko lažje učimo, ker nam predavatelji prej razložijo snov.«

MIHAELA BLAŽIČ: »Čeprav se bom po končani 3-letni šoli zaposlila v Labodu v Novem mestu, kjer sem štipendistka, bom nadaljevala šolanje v Metliki. Mislim, da to ne bo tako naporno, kot je sedaj, ko moram vsaki drugi teden, ko so popoldne priprave na sprejemne izpite, od doma že ob 5. uri zjutraj, vrnem pa se ob 9. uri zvečer. Tako sem zaradi učenja prikrajšana pri spancu. Toda sedaj, ko sem že zagriznila v to jabolko, jo želim pojesti do konca.«

M. B.

O delu ob prazniku dela

1. maj, praznik dela, je pred durmi. Zastave bodo zaplapolale, godba bo zaigrala, ljudje bodo praznovali. Pa je delo res še to, kar je bilo včasih, ga ljudje res še tako spoštujejo, je vprednota? Ali pa je morda le pot, način, da ne rečemo nuja, ki pomaga ljudem, da lahko preživijo. O delu, o odnosu ljudi do dela smo se tokrat, pred praznikom, pogovarjali s predsednico osnovne organizacije Zveze sindikatov v Kometu Nada Lisak in predsednikom delavskega sveta v Betinem tozdu Konfekcija v Črnomlju Bojanom Planincem.

Najpomembnejši so medsebojni odnosi

Nada je Zagrebčanka, ki je prišla v Metliko pred 22 leti, ker po končanem šolanju v Zagrebu ni dobila službe v svoji stroki. Čeprav je sprva nameravala ostati v Metliki le nekaj let, pa si je tu ustvarila svoj novi dom in pozabila na to, da bi se še kdaj vrnila v Zagreb. V Kometu, kjer je bila prvi tekstilni tehnik, je začela kot normirec, zamenjavala je tudi delavke na različnih delovnih mestih med njihovo odsotnostjo, tako da je dobro spoznala vse postopke v Kometovi proizvodnji. Danes je vodja kontrole kvalitete.

Ko Nada govori o delu, se najprej ustavi ob slabih delavcih. »Do njih smo mnogokrat preveč sentimentalni. Mislimo, da se bodo poboljšali, ne bi radi, da ostanejo brez zaposlitve, razmišljamo o tem, v kakšne težave bi jih to uspelo potisniti. Po drugi strani pa so dobri delavci, ki morajo ne nazadnje delati tudi za slabe, nezadovoljni,« pravi Nada. Ob tem ne pozabi omeniti niti

intervencijskega zakona, ki je marsikaterega dobrega delavca udaril po žepu. »Nam v Kometu je bilo z ukrepi tega zakona sicer prizanešeno, toda nikoli ne vemo, kaj lahko še pride.

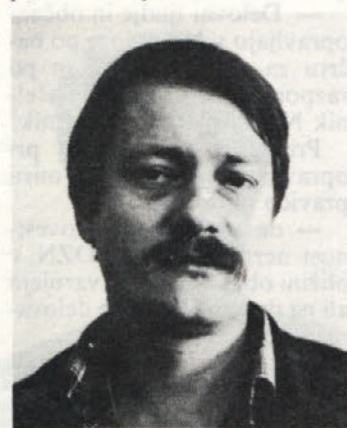
»Sicer pa je veliko odvisno, kako delovna organizacija posluje, od vodstva. Poleg tega pa je zelo pomembno tudi, kakšen zgled daje vodstvo kolektiva delavcem. Če je ta zgled dober, potem je tudi pri delavcih uspeh. Komet je majhna delovna organizacija in zato je to zanjo še veliko bolj pomembno. Moram pa pohvaliti, da so medsebojni odnosi pri nas zelo dobri, kar se seveda pozna tudi pri delu. Priznam, da naše delavke spoštujejo delo, vedo, da ga morajo opraviti, in to vestno in ni jim težko ostati tudi izven rednega delovnega časa, če je potrebno, da v čim krajšem času poravnajo obveznosti, ki jih imamo do poslovnih partnerjev. Tudi to pa je seveda rezultat dobrega razumevanja med delavci in vodstvom. Prav zaradi zdravih odnosov v kolektivu nisem nikoli razmišljala o tem, da bi zamenjala službo. To zagotovo pove veliko,« je zaključila svoje misli Nada Lisak.

Lažni solidarnosti je odzvonilo

Bojan Planinc, ki je poleg tega, da je predsednik delavskega sveta v črnomaljskem tozdu Konfekcija, vzdrževalec

šivalnih strojev, prav tako ne more mimo slabih delavcev, ko teče beseda o delu. »V kolektivu imamo nekaj delavk, ki že dlje časa ne dosegajo norme. V samoupravnih aktih imamo zapisano, da z njimi opravimo pogovor in nekaj mesecev spremljamo njihovo delo, in če se ne izboljša, jih izključimo iz tovarne. Pogovore s slabimi delavci smo imeli v preteklih letih že večkrat, a se je navadno pri tem tudi končalo, tako da delavci teh pogovorov niso jemali več resno. Toda sedaj so tudi dobri delavci začeli zahtevati, da smo pri določilih, zapisanih v samoupravnih aktih, dosledni. Lažni solidarnosti je tako počasi odzvonilo,« pravi Bojan.

»Vendar pa so slabe delavke v črnomaljskem tozdu izjema. V glavnem se zavedajo, kaj pomeni dobro delo, to pa se pozna tudi pri rezultatih dela.

Positivno na njih prav gotovo vplivajo tudi podatki, da je bil prav naš kolektiv v preteklem letu po višini osebnih dohodkov v tekstilni stroki na 1. mestu v občini. In to kljub temu, da so v že tako in tako zapostavljeni tekstilni industriji zelo težki pogoji za delo, da so visoke norme. Ne nazadnje so ovira za dobro delo tudi težave z devizami, pri nas pa moramo veliko repromateriala in rezervnih delov uvoziti,« niza Planinc.

»Ljubezen do dela, kakršno so poznali, ko je bila Beti šele na začetku svoje poti, je danes gotovo moč srečati le pri malokateri delavki. Tudi začetno

veselje pri mladih delavkah do dela v tekstilni industriji navadno hitro splahni, ko spoznajo, kako je delo ob šivalnem stroju naporno in monotono. Zato se marsikatera odloči za študij ob delu. Toda kakor koli že, ljudje danes delajo, veliko delajo, garajo. Morda tudi zato, ker je to danes ekonomska nuja. To spoznavam tudi takrat, ko se na eni strani borim s stroji, ki jih popravljam, na drugi strani pa z ljudmi, ki bi radi, da bi bili stroji čim prej popravljani, da bi lahko dosegli normo. Seveda pa niso težave le v naši stroki. Vsak poklic ima pač svetle in temne plati,« pravi Bojan.

B. M.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža se iskreno zahvaljujem vsem članom kolektiva za denarno pomoč, podarjene vence in izrečene besede sožalja.

Nežka Košir

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta PETRA JURATOVIČA se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD konfekcija za denarno pomoč, izrečeno sožalje in tolažbo. Hvala osnovni organizaciji sindikata za podarjeno cvetje, predsedniku sindikata pa za preskrbljeni prevoz. Hvala vsem, ki so mi stali ob strani.

Žaljujoča hči Anka Novogradac z družino

ZAHVALA

Ob tragični in boleči izgubi dragega očeta Josipa Ladike iz Kamanja se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji Komet in sodelavcem za podarjena venca, izraze sožalja in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žaljujoča hčerka Štefica Ladika

Ali je delo res še vrednota? O tem se vse več pogovarjamo in mnogi pravijo, da ni tako. Na žalost dajejo prednost »iznajdljivosti«, denarju, ki ga zaslužiš brez dela. Kaj menite o tem? Napišite, pošljite!

Metlika, 28. april 1987

SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Nova alarmna znamenja

Narodna zaščita

Narodna zaščita je najširša organizirana oblika samozaščitnega in samoobrambnega delovanja delovnih ljudi in občanov v TOZD, OZD in v KS, v organih DPS, DPO ter društvi za varovanje z ustavo določenega družbenega reda, družbenega in zasebnega premoženja, objektov skupnega pomena in javnega reda za zagotavljanje mirnega in varnega življenja in opravljanje drugih določenih nalog DSZ ter za najširše vključevanja delovnih ljudi in občanov v oborožen boj in druge oblike SLO. V DO in TOZD organizira narodno zaščito delavski svet, v KS pa svet KS.

Narodna zaščita deluje v skladu z načrtom za delovanje NZ, ki je sestavni del varnostnega in obrambnega načrta DO, oziroma skupnosti, v kateri je organizirana NZ. Z načrtom za delovanje NZ so določene njene naloge v miru ob nevarnostih, v katerih bi bila lahko v večjem obsegu ogrožena javni red oziroma varnost ljudi, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah, ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni.

Z načrtom za delovanje NZ se določijo oblike organiziranosti in razporeditev delovnih ljudi in občanov za opravljanje posameznih nalog NZ.

— Narodno zaščito aktivira komite za SLO in DSZ TOZD ali DO. Pristojni komite za SLO in DSZ, oziroma drug pristojni organ aktivira NZ, če obstoja nevarnost, da bi prišlo do družbeno škodljivih dejanj.

— Pristojni komite za SLO in DSZ aktivira NZ praviloma v soglasju s pristojnim občinskim komitejem za SLO in DSZ, mora pa jo aktivirati na podlagi njegove odločitve.

— Izjemoma, če to terjajo nastale razmere, lahko aktivira NZ načelnik NZ, v soglasju

s predsednikom komiteja za SLO in DSZ oziroma predsednikom delavskega sveta.

— Narodno zaščito vodi načelnik. Imenuje ga delavski svet DO, oziroma organ, ki je po zakonu pristojen za organiziranje NZ, v soglasju z občinskim komitejem za SLO in DSZ.

Načelnik NZ je odgovoren za usposabljanje in pripravljanje NZ za oborožen boj in za opravljanje določenih nalog družbene samozaščite. Za svoje delo je odgovoren komiteju za SLO in DSZ in organu, ki ustanavlja in organizira NZ. Načelnik NZ ima namestnika in enega ali več pomočnikov za opravljanje določenih nalog NZ. Namestnik in pomočniki so za svoje delo odgovorni načelniku NZ.

— Delovanje v NZ je pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi in občanov.

— Delovni ljudje in občani opravljajo v NZ naloge po načrtu za delovanje NZ in po razporedu, ki ga določijo načelnik NZ ali njegov namestnik.

Pripadniki NZ imajo pri opravljanju nalog NZ v miru pravico in dolžnost:

— da ugotavljajo istovestnost neznanih oseb v OZN, v bližini objektov, ki jih varujejo ali na drugih območjih delovanja,

— da preprečujejo nepooblaščenim osebam vstop v prostore, oziroma dostop k objektom, ki jih varujejo in te osebe tudi prisilno odaljšijo, če je to potrebno,

— da zadržijo osebo, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, s katerim se ogroža varnost ter družbeno ali zasebno premoženje do prihoda pooblaščenih delavcev pristojnega državnega organa,

— da pregledajo osebo ali vozilo, če sumijo, da ta prenaša, oziroma prevaža predmete in naprave, ki bi lahko ogrozile varnost ali povzročile škodo,

— da izvajajo druge naloge, določene v načrtu za delovanje NZ, oziroma v drugih dokumentih obrambnega in varnostnega načrta ali s

sklepom pristojnega komiteja za SLO in DSZ,

— Ob naravnih ali drugih nesrečah sodelujejo pripadniki NZ tudi pri izvajanju nalog CZ,

— v neposredni vojni nevarnosti in v vojni pripadniki NZ opravljajo naloge SLO v skladu z načrtom za delovanje NZ in odločitvami komiteja za SLO in DSZ.

Pripadniki NZ so med opravljanjem nalog NZ oboroženi:

— kadar varujejo objekte in drugo premoženje, ki je posebnega družbenega pomena,

— kadar so ogrožena življenja ljudi ali družbeno premoženje zaradi kriminalnih dejavnosti skupin ali posameznikov,

— kadar grozi nevarnost sabotaž ali drugih terorističnih dejanj,

— v neposredni vojni nevarnosti in v vojni.

Pripadnik NZ sme v miru med opravljanjem nalog NZ uporabiti orožje le, če ne more drugače:

1. zavarovati življenja ljudi,
2. odvrniti od sebe neposrednega napada, s katerimi je ogroženo njegovo življenje,
3. odvrniti napada na objekt, ki ga varuje.

Določene naloge NZ lahko opravljajo tudi enote CZ, kadar to odredi republiški ali pristojni občinski komite za SLO in DSZ.

Občinski upravni organ, pristojen za zadeve ljudske obrambe, postaja milice in občinski štab za TO, dajejo komitejem za SLO in DSZ, ki po zakonu organizirajo NZ, strokovno pomoč pri organiziranju in delovanju NZ. Postaja milice strokovno pomaga pri usposabljanju NZ za opravljanje določenih nalog družbene samozaščite, občinski štab za TO pa pri usposabljanju NZ glede ravnanja z orožjem ter drugih sredstev za opravljanje nalog NZ.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Vse zaposlene obveščamo, da veljajo za našo državo nova alarmna znamenja.

I. SPLOŠNA JAVNA MOBILIZACIJA (3-MINUTNI ZAVIJAJOČI ZVOK SIREN S PRESLEDKI)

Postopek:

a) Vzemite potrebno opremo in takoj odidite, glede na svoj vojni raspored v enote OS, CZ in v druge razporede.

b) Pripadniki CZ in NZ odidite takoj na mobilizacijsko zbirališče, čeprav imate tudi raspored na delovno dolžnost.

c) Delovni obvezniki, ki delate v izmenah, odidite na delovna mesta v času, ko ste z vojno organizacijo določeni za delo.

II. NEVARNOST ZRAČNEGA NAPADA (1-MINUTNI ZAVIJAJOČ ZVOK SIREN)

Postopek: NA DELOVNEM MESTU

a) Ravnajte se po navodilih, ki veljajo za DO, vzemite osebna zaščitna sredstva in odidite v zaklonišče.

V STANOVANJU

a) Izključite električni tok, zaprite vodo in plin, vzemite OŽK in pripravljeno hrano, vodo, osebna higijenska sredstva in potrebna zdravila, osebne dokumente, denar, oddejo in odidite v zaklonišče.

NA JAVNEM MESTU

a) Takoj pojdite v najbližje javno zaklonišče.

b) Če se peljete v avtomobilu, ga parkirajte tako, da ne bo oviral prometa ali onemogočal uporabo hidrantov in pojdite v najbližje zaklonišče.

III. NEVARNOST NAPADA Z JEDERSKIMI-BIOLOŠKIMI ALI KLASIČNIMI SREDSTVI

(20 sekund zavijajoči zvok, 15 sekund presledka, 20 sekund zavijajoči zvok, 15 sekund presledka, 20 sekund zavijajoči zvok)

Postopek:

a) Takoj, ko zaznate svetlobni blesk, se obrnite v nasprotno stran in se z obrazom navzdol ulezite ob primernem zaklonu.

b) Pokrijte odkrite dele te-

V naši delovni organizaciji imamo dobro organizirano narodno zaščito... Njene naloge so dolžni opravljati vsi zaposleni, ne glede na spol ali starost. Vsi tudi vemo, da naloge opravljamo v miru, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah, v vojni, pa še nekaterih drugih razmerah.

lesa, po preteku 2-minut namestite zaščitno masko in ogrinjalo.

c) Upošteвайте vse postopke, ki veljajo za zračno nevarnost.

IV. POŽAR (20 sekund trajajoči enakomerni zvok sirene, 15 sekund presledka, 20 sekund enakomeren zvok, 15 sekund presledka, 20 sekund enakomiren zvok)

Postopek:

a) Pomagajte pri omejitvi in gašenju začetnih in manjših požarov,

b) Pomagajte ogroženim in zavarujte imetje,

c) Zaprite okna in vrata, izključite plin in elektriko.

d) Ne zadržujte se v prostoru, če ognja sami ne morete pogasiti, o tem obvestite gasilce in center za obveščanje.

V. NARAVNE NESREČE (20 sekund trajajoč enakomeren zvok, nato dvajset sekund trajajoč zavijajoč zvok in zaključni 20 sekund trajajoči enakomiren zvok sirene)

Postopek: **OB POPLAVI**

a) Vzemite najnujnejše stvari in upoštevajte navodila CZ.

b) Rešujte ljudi in imetje oziroma zapustite poplavljeni območje.

OB POTRESU

a) Če ste v stanovanju, se umaknite med podboje vrat, pod mizo, ob masivno pohištvo ali v kote notranjih sten.

b) Ko se potresni sunki umirijo, zapustite poslopje in se umaknite izven območja rušenja.

VI. PRENEHANJE VSEH NEVARNOSTI (V MIRU PREIZKUS SIREN VSAKO SOBOTO OB 12.00 uri) (enominutni enakomeren zvok sirene)

Postopek:

a) Če napada in rušenja ni bilo, zapustite zaklonišče in se vrnite v stanovanje ali na delovno mesto.

b) Če so stavbe poškodovane ali porušene, upoštevajte znak, oznake in navodila CZ, oziroma pooblaščenih oseb.

c) Vključite se v akcije za reševanje, ki jih izvajajo enote CZ.

Še premalo izobraževanja

Okrog 1. maja se bo v Beti končal 80-urni tečaj nemškega jezika I. stopnje, ki ga je v sodelovanju z delovno organizacijo in srednjo šolo tekstilne usmeritve organiziralo Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev (DITT) iz Metlike, v katerega so vključeni zaposleni iz Beti in Kometa. Pred leti so v Beti že organizirali nemški tečaj II. stopnje, vendar je bil zelo velik osip. Ker pa so potrebe po znanju tega jezika v obeh delovnih organizacijah velike, zlasti še, ker je njihova proizvodnja vezana na nemško govoreče področje, so se, ne nazadnje tudi zato, da bi bil osip čim manjši, letos odločili za tečaj I. stopnje, ki naj bi ga jeseni nadaljevali s tečajem II. stopnje. Vsi tečajniki — tokrat jih je 21 — imajo že predznanje, vendar pa jih ne moti, da snov še enkrat ponavljajo in obnavljajo po novi metodi. Kaj o tečaju in o izobraževanju v Beti nasploh mislijo trije izmed tečajnikov, pa preberite v naslednjih vrsticah:

MILENA PAVLOVIČ, vodja proizvodnje kooperacije, sicer pa predsednica DITT: »Menim, da naše društvo ni pravi organizator takšnega izobraževanja, zlasti še, ker je bolj zaprtega tipa. Mi se lahko oziramo le na potrebe delovne organizacije, vse bolj pa spoznavamo, da tudi drugi, ki niso zaposleni v Beti ali Kometu, želijo obiskovati tečaje. Tokrat smo lahko vključili le dva od številnih zainteresiranih, saj smo že tako in tako namesto 15 sprejeli 21 slušateljev. Poleg tega bi morali pripraviti izobraževanje tudi na področju strokovnega izobraževanja, inovativne dejavnosti in še kaj, zato pa bi bila v mestu potrebna delavska univerza. Potrebe po delavski univerzi se čutijo že dlje časa, toda kaj, ko se vedno ustavi pri prostoru. Tako moramo Metličani po vsako dodatno znanje čez Gorjance. Zato smo

toliko bolj veseli, da nam je tokrat uspelo pripeljati do konca nemški tečaj. Morda bi opozorila le še na en problem v Metliki: to so težave s predavatelji. Priznati moram, da smo tečajniki zelo zadovoljni s predavateljem Boštjanom Smrekarjem, vendar pa je on, žal, edini v Metliki, ki vodi tečaj.«

NIKOLA KEZELE, v. d. tehničnega vodje konfekcijske skupnosti v Beti: »V delovni organizaciji bi morali vsako

leto pripraviti tečaj, če bo seveda dovolj velik interes med delavci. Potrebe v tovarni so namreč velike, saj polovico proizvodnje izvažamo, kar pomeni, da imamo pogoste stike s tujimi, predvsem nemškimi partnerji. Tako daleč sicer še nismo prišli, da bi delavcem postavljali pogoje, da se morajo naučiti tujega jezika, sicer bodo izgubili delovno mesto, res pa je, da bodo morali, prej ali slej, sami priti do zaključka, da je to znanje pri njihovem delu nujno potrebno. Tako kot sem tudi sam prišel do tega spoznanja. Seveda pa jim bomo morali dati v kolektivu mož-

nost za izobraževanje. Vendar pa je to, ali bomo še naprej organizirali tečaje ali ne, bolj odvisno od delavcev kot od delovne organizacije, ki je bila vedno pripravljena prisluhniti željam zaposlenih, ki so se hoteli dodatno izobraževati.«

ANICA POPOVIČ, vodja oddelka za optimizacijo krojenja: »Delovna organizacija zares nudi veliko kar se tiče izobraževanja, če je le volja in interes ljudi. Vendar pa se ljudje prehitro, včasih morda tudi nepremišljeno odločijo za to, potem pa tudi hitro odnehajo. Tako je bil pred tremi leti začetni tečaj angleščine, ki ga je začelo obiskovati okrog 20 slušateljev, na koncu pa smo ostali le trije. Takrat sem nameravala nadaljevati z učenjem angleščine, ker pa sem zamenjala delovno mesto, sem se sedaj raje odločila za nemščino, ki jo bolj potrebujem. Žalostno pa je, da se, glede na potrebe, še vedno odloča za tovrstno izobraževanje premalo ljudi. Kaj pomaga, če prevajajo literaturo iz nemščine prevajalci, ko pa ne poznajo stroke. Prav tako ni lepo videti, da imamo na sejmih prevajalce, čeprav ne po krivdi delovne organizacije. Od ljudi na pomembnejših delovnih mestih bi morali zahtevati, da bi znali vsaj en svetovni jezik, ta pogoj pa bi morali dati že v razpis. Glede na to, da je to sedaj šele drugi

tečaj nemščine v Beti, smo pri tovrstnem izobraževanju že veliko zamudili.«

B. M.

Študij ob delu je zelo naporen. Kdor se zanj odloči, mora imeti veliko moči, pa tudi v delovni okolici bi ga morali spodbujati in mu pri delu pomagati.

Organiziranost v Beti

(Nadaljevanje s 4. strani)

V naši delovni organizaciji imamo organizirano narodno zaščito na naslednji način:

Za TOZD-e in DSSS s sedežem v Metliki imamo ustanovljeno enotno NZ. Zunanji TOZD-i, razen TOZD Otroška konfekcija Žakanje (veljajo hrvaški predpisi), imajo ustanovljeno vsak svojo NZ.

— Načelnika NZ, njegovega namestnika in pomočnika za TOZD in DSSS v Metliki imenuje centralni DS na predlog komiteja za SLO in DSZ na nivoju delovne organizacije. Za zunanje TOZD pa imenujejo te organe pristojni DS na predlog njihovih komitejev za SLO in DSZ.

— Člane NZ imenuje pristojni komitej za SLO in DSZ.

— V DO in po TOZD je imenovanih toliko pripadnikov NZ, kolikor je potrebno za trenutno fizično varovanje DO, oziroma TOZD v predvideni situaciji.

— Za imenovanje na dolžnost v NZ ni potrebna nikakršna odločba, ampak zadostuje le pismeni vpoklic, objava na oglasni deski, oziroma ustni vpoklic načelnika NZ, njegovega namestnika, oziroma pomočnikov, v kolikor je prišlo do potrebe po aktiviranju NZ.

— Vsi pripadniki NZ morajo na dolžnosti nositi na

levem rokavu predpisano oznako pripadnosti NZ, oziroma funkcije v NZ, in sicer:

— Načelnik NZ ima na levem rokavu 9 cm širok rdeč trak, ki je na obeh straneh obrobljen z 1/2 cm široko rumeno obrobo. Na traku je modri krog, v katerem je zvezda in napis NARODNA ZAŠČITA. Zvezda je rumeno obrobljena.

— Namestnik ima na obeh straneh traku 1/2 cm široko rumeno obrobo, modri krog pa ima belo obrobo.

— Pomočniki imajo 1/2 cm široko rumeno obrobo na zgornjem delu traka, krog pa ima belo obrobo.

— Pripadniki NZ pa imajo 9 cm širok rdeč trak z vdolnim modrim, belo obrobljenim krogom, velikim 8 cm, v katerem je peterokraka zvezda, velika 3 cm, nad zvezdo je bel napis NARODNA, pod njo pa ZAŠČITA, visok 1 cm.

— Naloge NZ so dolžni opravljati vsi zaposleni v DO oziroma TOZD, ne glede na starost in spol. Naloge narodne zaščite opravljajo v miru, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah, ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni, v skladu s svojimi psihičnimi in fizičnimi sposobnostmi, vse dotlej, dokler se ne pokličejo k opravljanju nalog v oborožene sile, civilno zaščito, organe za notranje zadeve in k opravljanju drugih nalog, h katerim so razporejeni.

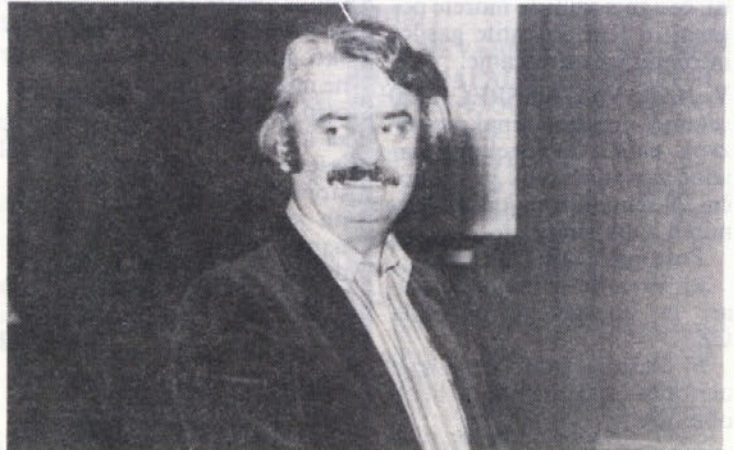
— Opravljanje nalog NZ se lahko oprostijo, kdor je zaradi bolezni ali poškodbe trajno ali začasno nezmožen za delo ali iz drugih utemeljenih razlogov. O oprostitvi odloča načelnik narodne zaščite. V morebitnem sporu ima pripadnik narodne zaščite pravico ugovora, o njem odloči delavski svet TOZD, oziroma DO. UGOVOR NE ZADRŽI IZVRŠITVE. Pripadniki NZ opravljajo naloge NZ v času, ko ne opravljajo del in nalog iz delovnega razmerja, oziroma drugih neodločljivih nalog, razen če varnostne in obrambne razmere ne narekujejo drugače.

SLAVKO MAJZEL

SPOMIN NA OBISK

MARJANA S KLJUČKOM — Marjana Deržaj rada pove, da ima v Beli krajini sorodnike, in sicer v Črnomlju in Jerneji vasi. Sicer pa še vedno poje. V Beti je »zažgolela Silvestra Mihelčiča Ključek in Srce je popotnik. Marjana je zelo prijazna, zgovorna in zabavna ženska.

NASMEJANI PRIVŠEK — Ljubljanski radijci so posneli v naši restavraciji razvedrilno oddajo Obisk, ki je bila predvajana po prvem radijskem programu. Jože Privšek je dirigiral Plesnemu orkestru Radia Ljubljana. Pela sta Marjana Deržaj in Ivek Baranja.

SMEHA DO UŠES — za smeh so skrbeli: Maja Boh, Marjan Kralj, Janez Hočevar-Rifle in Tone Fornezzi-Tof. Prva dva je poslikal dežurni reporter Vezila Branko Matkovič. (Vse foto: B. Matkovič)

ZAHVALA

Ob težki in nenadni smrti brata JANEZA HELCA iz Železnikov se lepo zahvaljujem TOZD metraža barvarna za nudeno pomoč v denarju in osnovni organizaciji sindikata Metraža za podarjeni venec. Lepa hvala vsem, ki ste mi v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Žaluoči brat Jože Hele

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta ANTONA PEZDIRCA se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD metraža za podarjeni venec in izraze sožalja.

Anton Pezdirc

VINSKA VIGRED 87

Vemo, da bo veliko obiskovalcev Vinske vigredi 87 prav iz Beti. Da ne bi tavalj okoli neobveščeni, objavljamo program.

PETEK, 15. MAJ 1987

— 16.00 — na Partizanskem trgu igrajo in pojejo VLADO KRESLIN, MIRO TOMASINI, MOULIN ROUGE
— 16.00 — na Trgu svobode igra ansambel — ŠTAJERSKIH 7
— 16.00 — na Mestnem trgu igrajo in pojejo TONI HERVOL
— 19.00 — slavnostna otvoritev na Trgu svobode
— 20.00 — otvoritev likovne prodajne razstave MLADENA VUKŠINIČA v hotelu Bela krajina
— 21.00 — na Trgu svobode modna revija BETI v izvedbi plesne skupine ARRUBA

SOBOTA, 16. MAJ 1987

— 9.00 — zbor zadrušnikov v kulturnem domu E. Kardelja, nastop KUD Niko Zupanič iz Gribelj
— 10.00 — na vseh treh trgih igrajo menjaje se tamburaške skupine, udeleženske srečanja tamburaških skupin Slovenije
— 13.00 — prihod kolesarjev kolesarskega društva Rog Franek iz Ljubljane na Trg svobode
— 15.00 — igre Delo — Kompas
— 16.00 — za zabavo in ples prično igrati:
— na Partizanskem trgu DRAGO MLINAREC, BRANE ŽIVKOVIČ, JIMMY STANIČ
— na Trgu svobode ansambel SLAVČEK
— na Mestnem trgu ansambel HENČEK
— 17.00 — nastop folklorne skupine Ivan Navratil na Trgu svobode
— 11.00 — otvoritev razstave belokranjskih jedil v Ganglovem razstavišču Belokranjskega muzeja, hkrati otvoritev likovne (prodajalne) razstava Staneta Žerka iz Škofje Loke

NEDELJA, 17. MAJ 1987

— 10.00 — nastop folkornih skupin iz Bojanec in Kamnika na Trgu svobode
— 11.00 — srečanje harmonikarjev na Trgu svobode
— 14.00 — nastop metliške in gostujoče godbe
— 15.00 — nastop okteta Vitis v Grajski kleti
— 16.00 — za zabavo in ples prično igrati:
— na Partizanskem trgu igrajo PRIMORJE EXPRESS, ZORAN PREDIN
— na Trgu svobode ansambel DON JUAN
— na Mestnem trgu ansambel NOVI ODMEVI
Ansambli igrajo vsak dan do 24. ure.

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi dragega sina, moža očeta in brata LOVRE FRICA se najlepše zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz TOZD metraža za podarjeni venec, cvetje in denarno pomoč kakor tudi za sočustvovanje, izraze sožalja in za spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala tudi za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujooe sorodstvo

Sem navadna delavka ali, kot se temu učeno reče, neposredna proizvajalka, zato mi ne zamerite, ako bo moje pismo napisano bolj po domače.

Vezilo večkrat preberem in sem z vsebino še kar zadovoljna, a vseeno imam nekaj pripomb.

V Vezilu se v glavnem piše o tem, kako smo poslovali, kdo je dobil kakšno nagrado, o seksualnih problemih Američanov, ampak o dogajanju na gospodarskem področju je napisano bolj malo.

Zdaj boste gotovo rekli, da naj čitam časopis in da mi bo vse jasno. O lubi bog, kako naj čitam, če pa še za osmrtnice nimam zmeraj časa. In lepo vas prosim, kaj bi imela od tega, če bi jih brala? Enkrat sem jih, znate.

Celo Delo sem preštudirala, a na kancu sploh nisem znala, kaj je bilo napisano. Članki so bli tako dolgi, da sem na koncu že pozabila, kaj je pisalo na začetku, poleg tega pa je vsaka beseda tujka in se mi je zdelo, da čitam v kitajščini in ne v slovenščini.

Vsi znamo, da je treba za

dobro plače tudi dobro delati in vsi znamo, da zmerej ni tak. Včasih delamo kot zamorci, a na plačah se to dosti ne vidi. Znamo, da na plače vplivajo tudi razne druge stvari, kot so gospodarski predpisi, devizni problemi, novi stroji, material, govori pa se tudi o nekakšnih spremembah pri plačah. O vsem tem pa znamo bolj malo oziroma ne razumemo, zak se sploh gre.

Zakaj nam torej tisti, ki se na te stvari dobro razumejo, ne bi čisto na kratko, v lepi slovenščini, povedali nekaj o deviznih predpisih, zakaj podjetje, ki izvaža, ne more imeti vseh ustvarjenih deviz, zakaj je težko dobit nove stroje, zak so stvari sploh take, kot so.

Vsi znamo, da vodilni pri tem nimajo nič, da bi nam oni dali vse, kar se da, a vseeno bi radi znali, kaj se dogaja in zak je tak, kot je.

Zato predlagam, da odprete novo rubriko, ki bi se ji reklo **GOSPODARSKE INFORMACIJE** ali kaj podobnega. V njih bi nas sproti obveščali o najvažnejših gospodarskih predpisih, ki vplivajo na naše plače, in sicer tako, da bi bilo tudi nam, ki nimamo visokih šol, jasno, zakaj gre — v lepi slovenščini in na kratko. Eni to znajo in to zelo zelo lepo.

Lepo vas pozdravlja neposredna proizvajalka.

ZANIMIVOST

Navček za žabe

Pomlad je že krepko v naši deželi. Oznanjajo jo lastovke, prijazni topli dnevi, pa vinogradniki, ki so v vinogradih že lep čas. Mnogi med njimi pa se radovedno obračajo v nebo ter želijo, da bi padel dež. Zakaj?

Odgovor je preprost. To so naši žabji sladokusci, ki se neusmiljeno odpravljajo v večerne pohode v kraje, kjer prebivajo — žabe. Da so vsaj za določen čas, zaščitene, vemo vsi, toda to mnogim ne prepreči, da se v večernih urah, oboroženi z lučmi, vrečami, gumijastimi škornji in še z drugimi pripomočki, odpravijo na moriške pohode. V to pa jih ne vodi razum, pač pa pogoltni — želodec. Za par slastnih žabjih krakov so ti divji lovci pripravljani zatajiti mater, ženo, otroka. Čeprav se zavedajo, da jih čaka, če jih dobijo miličniki, visoka kazen, se prav radi odpravljajo na nenavadna nočna pota. In potem se hvalijo, so slabši od ribičev, koliko sto žab so ujeli. Bržkone pa se ne zavedajo, kakšno škodo s svojim sebičnim početjem počnejo. Na to so te dni, pred »žabjo sezono«, opozorili tudi strokovnjaki v

evropski gospodarski skupnosti.

Evropski poslanec Francois Roelants, član belgijske »zelen« stranke, je vodstvo EGS obvestil, da so Zahodna Evropa in nekatere azijske države tik pred novo ekološko katastrofo: tokrat ne grozijo samo strupene industrijske odplake, temveč tudi požrešnost v EGS. Ekološko ravnovesje naj bi omajalo naglo izginjanje nekaterih vrst — žab.

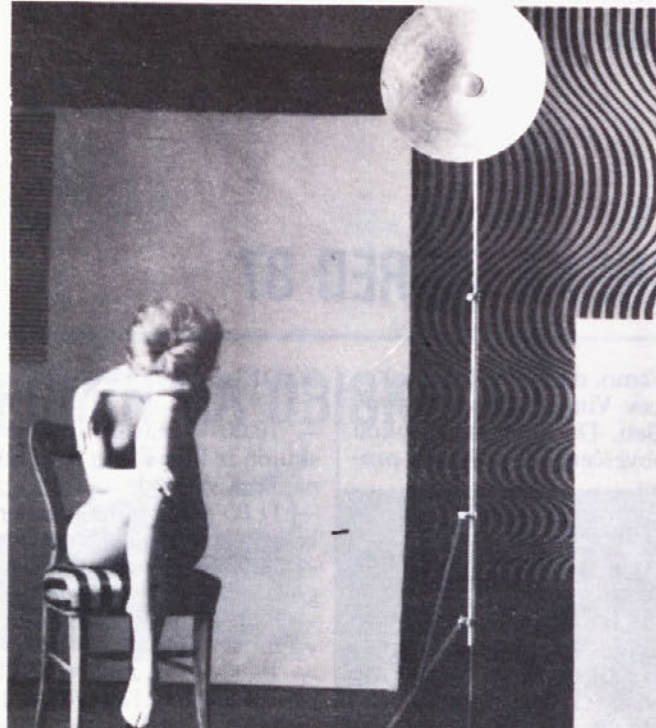
V Zahodni Evropi, trdi parlamentarec, je ostalo nekaterih žabjih vrst le še za vzorec. Drugo so uničili pesticidi, rastlinski in drugi strupi — ali pa so polovili sladokusci. Po podatkih belgijskega ministrstva za okolje utegne v Belgiji v kratkem izumreti sedem od petnajstih vrst. Edina žabja vrsta, ki se uspešno izogiba nevarnostim, je po presoji biologov navadna krastača.

Belgijec je naravnost obtožil EGS za pomor žab v Bangladešu, v Indiji in v Indoneziji, kjer ima katastrofa menda najhujše stranske posledice: žabe so uničevalke mrčesa — znanstveniki so prešteli, da vsaka poje na dan do 150 žuželk — in ker jih je vse manj siromašne države povečujejo uvoz kemičnih strupov. Roelants očita skupnosti še umazane posle — številni od insekticidov, ki jih iz dvanajsterice izvažajo v Azijo, so doma zaradi dokazane nevarnosti prepovedani.

Bangladeš in druge države, ki imajo od izvoza devizne koristi, bi morale spametovati številke o povečanih izdatkih za nakupe pesticidov. Za ilustracijo: Bangladešu vrže izvoz žab na leto okrog 1100 dolarjev, toda za uvoz pesticidov daje okrog 2000 dolarjev.

Evropski komisar Claude Cheysson je poslancu odpisal, da se na sedežu EGS zavedajo vprašanja in da je skupnost podpisala mednarodno konvencijo za uvoz krakov.

Skratka — milost za žabji zarod, bi lahko zapisali! Ali bodo prisluhnili belokranjski pozeruhi? Dvomimo, čeprav smo obenem prepričani, da se jih bo nekaj le odreklo krakom. Pa ne zaradi žab, pač pa zaradi bojzani pred kaznimi!

NADVSE UTRUJENA KLOTILDA — »Utrujena sem zavoljo nenehnega slikanja, zaradi tečne družine in zapitega moža. Pokoncu me drži le misel, da bo vsak čas Vinska vigred, kjer bom pozabila na vse gorje, vsakodnevnne težave in skrbi. Plesala bom kot nora, čeprav eno samo pomlad, privoščila si bom še kaj več, kaj mi mar. Le enkrat se živi to pasje življenje,« je z grenkobo v glasu povedala neposrednica Klotilda Zračnikova našemu fotoreporterju M. R. Ta seveda tudi tokrat ni pozabil pritisniti. Na vaše veselje, seveda.

Nemogoče je mogoče

*Ko bila sem punčka mala,
sem želela, da bi tajnica postala.
Vsak dan v šolo sem hodila,
vsak dan pridno se učila.*

*Srednjo šolo v roku sem končala,
tako po tem pa službo sem iskala,
hodila sem od vrat do vrat,
a na vsakih visel je plakati:*

**»NOVIH DELAVCEV NE SPREJEMAMO VEČ,
KER NAS JE ŽE ZDAJ PREVEČ!!!«**

*»Srednjo šolo z odličnim sem končala,
za dokaz imam potrebna spričevala,
sedaj pa iščem delo,
med drugim, znam prijeti tudi za — omelo.«*

*»Nič ne bo, deklica draga,
ali nisi videla plakata?!« —
in za mano zaloputnil vrata.*

*Nazaj domov sem srečala soseda
in mu rekla, da je danes sama čudna zmeda
ter mu v joku razložila,
kako grdo po nosu sem dobila.*

*Sosed glasno se je zasmeljal
in ko je prišel k sebi, je dejal:*

*»Ali še nisi slišala, draga punčka mala,
da danes niso več pomembna spričevala?
Če hočeš danes dobiti službo,
moraš v tovarni imeti pomembnega strica.«*

*Vsa vesela sem v daljavo stekla
in pri sebi tiho rekla:*

»NEMOGOČE JE MOGOČE — KOVINOTEHNA!«

*Usmerjeno
izobražena*

VEZILO je glasilo delovnih ljudi Beti in Kometa. Ureja ga uredniški odbor: Toni Gašperič, glavni in odgovorni urednik, Alenka Badovinac, Janko Bračička, Dragica Končar, Mojca Konda, Ljilja Maršič, Jure Matekovič, Vida Šegina-Matkovič, Branko Matkovič, Tone Omerzel, Matjaž Rus, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Mimica Klepec, Marina Vukšinič, Marina Sladič in Mijo Maršič. Tehnični urednik: Janez Pezelj.

VEZILO izhaja v nakladi 2500 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Grafična priprava: DIC Novo mesto, tiska: TISKARNA Novo mesto. Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, 68330, Metlika, telefon: (068) 58 170. **VEZILO** je po mnenju Republiškega komiteja za informiranje SRS oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.